

Transpersoner i fäktningen

PM godkänt av SvFF:s styrelse vid möte 2016-06-11

Bakgrund

Inom idrotten finns ett behov av beredskap att handlägga och besluta om frågor som rör transpersoner.

En viktig målsättning för svensk idrott tydligt formulerad i "Idrotten vill" är att alla ska ha rätt att vara med. Riksidrottsförbundet anger i sin antidiskrimineringspolicy följande riktlinje:

"När det gäller transpersoner kan idrotters regelverk vara/upplevas begränsande för individen. Att ständigt utvecklas och förbättras till form och innehåll bör inkludera att så långt som möjligt se över begränsande regler, normer och strukturer"

Inom ramen för sin medicinska kommission anger Internationella Olympiska Kommitten ett antal riktlinjer för hur frågor om transpersoner bör hanteras, bland annat:

- Det är nödvändigt att så långt möjligt undvika att transpersoner utesluts från att delta i idrottstävlingar.
- Det övergripande målet för idrotten är och ska fortsätta att vara att rent spel garanteras. Restriktioner på deltagande är korrekta i den utsträckning de är nödvändiga och proportionerliga för att uppnå detta mål.
- Idrottare som byter från att tävla som kvinna ska kunna tävla i manliga klasser utan restriktioner.

På regeringsnivå finns en skrift med det talande namnet "En strategi för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck".

I utredningen Juridiskt kön och medicinsk könskorrigering, SOU: 2014:91, föreslås att individer som önskar ändra juridiskt kön ska få lov att göra detta från åldern 15 år. Här lyfts två aspekter fram som har betydelse i denna diskussion:

- Upplevelsen att ha "fel" kön kommer ofta i unga år, innan ett byte av juridiskt kön eller könsoperationer kan vara aktuella. Att inte i onödan ställa hinder i vägen för de individer som berörs har betydelse för deras hälsa och möjligheter att vara delaktiga i samhället.
- Dessa frågor berör den personliga integriteten. Individer har rätt att förvänta sig att handläggning i ärenden som berör transpersoner behandlas förtroligt.

Sammanfattningsvis kan sägas att ett tydligt allmänt regelverk för specialförbund saknas. Anledningarna till detta är flera: förutsättningarna skiljer sig i olika idrotter, liksom de gör för individer. Det är också uppenbart att det i avgörandet av dessa frågor krävs en allmän bedömning av den rimliga avvägningen mellan å ena sidan rättvisa regler lika för alla och å andra sidan individens rätt att få delta med "rätt" kön och med respekt för sin personliga integritet

Övervägande

Antalet ärenden av denna typ kan förväntas vara mycket begränsat. Fäktporten i Sverige har i denna fråga inte något annat intresse än att följa de indikationer som ges av regering och överordnade idrottsorganisationer för att på bästa sätt hantera de eventuella målkonflikter som kan urskiljas.

Organisationen som skapas i form av regelverk, beslutsfattare, dokumentation bör anpassas till att antalet ärenden i nuläget förväntas vara mycket lågt.

En viktig aspekt är att eventuella ärenden hanteras så att integriteten för den enskilde respekteras i så hög utsträckning som möjligt.

Vägledande för handläggningen bör vara IOC:s riktlinjer såsom varande de mest konkreta i nuläget samt vissa klarlägganden enligt förslag

Förslag till beslut

att önskemål om att få tävla i annan klass än den som följer av det juridiska könet ska handläggas och beslutas av generalsekreteraren och ordföranden gemensamt.

att inga krav på dokumentation av handläggning och beslut finns förutom att beslutet i varje ärende ska finnas skriftligt i SvFF:s säkerhetsskåp på Idrottens Hus.

att vägledande för handläggningen bör vara IOC:s riktlinjer såsom varande de mest konkreta i nuläget samt nedanstående klarläggande principer:

att utgångspunkten för handläggningen i varje ärende är att individen har starka skäl för de önskemål som framförs. Ingen prövning av sakförhållanden som åberopas ska göras.

att idrottens krav på fair play väger tyngre ju högre sportslig nivå det är på tävlingarna. Kraven på lika sportsliga förutsättningar blir starkare på svenska mästerskap och nationella seniortävlingar, internationella tävlingar och mästerskap i regi av FIE och EFC.

att SvFF ensamt bara kan fatta beslut som gäller det egna tävlingssystemet och lösandet av svensk licens.

att det ska vara tillåtet att ångra ett könsbyte och återgå till tävlande i annan klass.

att inget beslut kan innebära att individens skyldighet att följa idrottens regler mot doping åsidosätts

Källor

<http://www.rf.se/Mangfald/Sexuelllagningochkonsidentitet/>

http://www.olympic.org/Documents/Commissions_PDFfiles/Medical_commission/2015-11_ioc_consensus_meeting_on_sex_reassignment_and_hyperandrogenism-en.pdf

<http://www.regeringen.se/informationsmaterial/2014/01/en-strategi-for-likarattigheter-och-mojligheter-oavsett-sexuell-laggning-konsidentitet-eller-konsuttryck/>

<http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2015/01/sou-201491-/>

/PT 160601